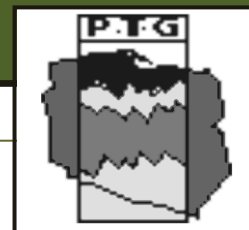

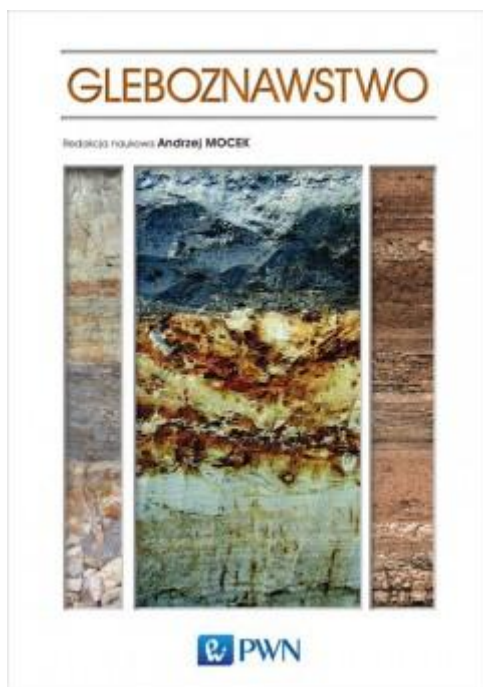
CZARNA ZIEMIA

Nowe „Gleboznawstwo”

Cezary Kabała, Wrocław

Piętnaście lat w czasach błyskawicznego obiegu informacji to niemal wieczność. A właśnie tyle oczekiwaliśmy na nowy podręcznik akademicki do gleboznawstwa! Ostatnie, czwarte wydanie popularnego „Gleboznawstwa” wydanego pod redakcją prof. Saturnina Zawadzkiego ukazało się bowiem w 1999 roku. Od tego czasu wiele zmieniło się we wszystkich dziedzinach nauki o glebie. Polskie gleboznawstwo jest jak nigdy wcześniej otwarte na współpracę międzynarodową, a nieograniczony dostęp do światowej wymiany naukowej owocuje postępem w zakresie poznania podstawowych zjawisk i procesów zachodzących w glebach, jak i w obszarze klasyfikacji gleb. Nauczanie gleboznawstwa na poziomie uniwersyteckich nie może pozostać w tyle za postępem wiedzy i formalnymi zmianami w klasyfikacjach zaakceptowanymi przez Polskie Towarzystwo Gleboznawcze.

Lecz dla nauczania nowoczesnych treści niezbędny jest nowoczesny podręcznik. I lukę tę wypełnia nowe „Gleboznawstwo” wydane pod redakcją naukową prof. Andrzeja Mocka. W opracowaniu poszczególnych rozdziałów uczestniczyło 23 autorów z różnych

Spis treści

Nowe „Gleboznawstwo”	1
Jubileusz 90-lecia na UR w Krakowie	1
Jubileusz prof. P. Skłodowskiego	3
Nagroda MNiSW dla zespołu prof. S. Brożka	4
Promocja Dnia Ziemi	4
Mapa zawartość OC w glebach Europy	5
Zaproszenia na Szkoły Letnie	5
Kronika personalna	6
Sylwetki gleboznawców: J. Tomaszewski	7
W.W. Dokuczajew w Puławach	8
Nowości wydawnicze	9
Nowe publikacje w czasopiśmie z IF	9
Relacje z konferencji	10
Kalendarium konferencyjne	13

ośrodków akademickich Polski. W podręczniku ujęto wszystkie zagadnienia objęte podstawowym wykładem z gleboznawstwa: definicja i funkcje gleb, skały macierzyste gleb, czynniki i procesy glebotwórcze, morfologia gleb, właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleb, a także systematyka przyrodnicza i klasyfikacja użytkowa gleb z elementami kartografii. Ponadto, znalazły się rozdziały dotyczące geografii gleb świata oraz zagrożeń, ochrony i rekultywacji gleb. Podręcznik został też zaopatrzony w nową barwną mapę gleb Polski w skali 1:2500000 opracowaną przez prof. S. Białousza.

Choć podręcznik omawia wiele zagadnień jedynie na poziomie podstawowym, to i tak jest bardzo obszerny, gdyż liczy około 570 stron (włącznie z zalecaną literaturą oraz indeksem rzeczowym). Pierwsze wydanie oprawione zostało w elegancką sztywną okładkę i wydane z dbałością o szczegóły graficzne, choć w niektórych przypadkach zaskakuje słabą czytelność barwnych ilustracji lub niewłaściwie odwzorowanie kolorów.

Mankamenty techniczne nie zmieniają jednak faktu, że „Gleboznawstwo” jest najnowocześniejszym i najbardziej wszechstronnym podręcznikiem w swojej dziedzinie w języku polskim. Należy zatem mieć nadzieję, że zostanie dobrze przyjęte przez nauczycieli akademickich oraz studentów, a jego nakład wyczerpie się tak szybko, że realne będzie pytanie o następne wydania...

Jubileusz 90-lecia Katedry Gleboznawstwa i Ochrony Gleb Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

Tomasz Zaleski, UR Kraków

W dni 19 listopada 2014 roku, na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja Krakowie, odbyła się Jubileuszowa Konferencja z okazji 90-lecia Katedry Gleboznawstwa i Ochrony Gleb. Wydarzenie

to zorganizowano, aby przypomnieć i upamiętnić twórców krakowskiej szkoły gleboznawczej, a także by po pokazać wieloletni dorobek naukowy ośrodka krakowskiego. Mając świadomość

wspólnych korzeni katedr i zakładów gleboznawczych na Uniwersytecie Jagiellońskim i Uniwersytecie Rolniczym, jubileusz był świętem całego gleboznawstwa krakowskiego.

Honorowy patronat nad konferencją objęli JM Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, profesor Wojciech Nowak oraz JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, profesor Włodzimierz Sady. Swoją obecnością Jubileusz zaszczytili przedstawiciele najwyższych władz Uniwersytetu Rolniczego oraz Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego UR, a także przedstawiciele władz Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego i Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Na uroczystość przybyli również kierownicy, koleżanki i koledzy z zaprzyjaźnionych katedr gleboznawczych z całego kraju.

Zebranych powitał Prorektor ds. Organizacji Uczelni i Współpracy z Gospodarką Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, profesor Florian Gambuś. Wyraził radość i wdzięczność za organizację konferencji dla uczczenia powstania Katedry Gleboznawstwa. Na konferencji referaty wygłosili: profesor Stefan Skiba razem z profesorem Joanną Niemyską-Lukaszuk, profesor Anna Miechówka, profesor Stanisław Brożek i dr hab. Marek Drewnik. W referatach przedstawiono rys historyczny i rozwój gleboznawstwa w Krakowie, sylwetki luminarzy nauki o glebie, ich osiągnięcia i współczesną tematykę badań naukowych prowadzonych w ośrodku krakowskim.

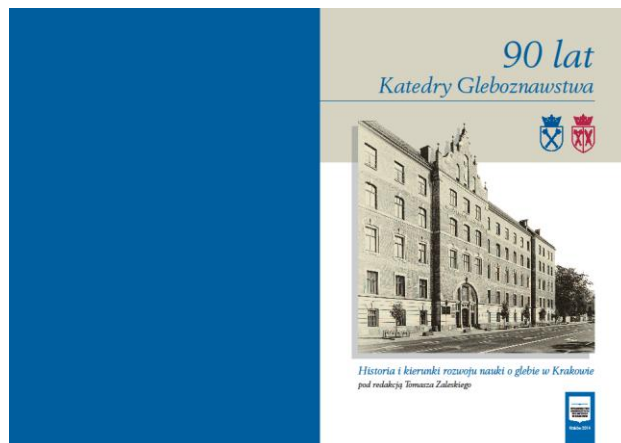
Fot. G. Wojcieszek

W okolicznościowych wystąpieniach, goście wskazywali na znaczenie gleboznawstwa krakowskiego i osiągnięcia naukowe wniesione na przestrzeni lat w rozwój nauk o glebie w Polsce. W swoich wypowiedziach przywoływali wspomnienia o znamienitych profesorach prezentując ich dokonania przybliżali słuchaczom ich sylwetki. Punktem kulminacyjnym jubileuszu był toast za pomyślny rozwój gleboznawstwa w Krakowie, wzniesiony przez profesora Floriana Gambusia winem „Novum” z winnicy Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Fot. G. Wojcieszek

Z okazji święta krakowskiego gleboznawstwa wydano okolicznościową broszurę „90 lat Katedry Gleboznawstwa historia i kierunki rozwoju nauk o glebie w Krakowie”, w którym szeroko opisano dzieje Katedry Gleboznawstwa i Ochrony Gleb, przedstawiono sylwetki profesorów gleboznawstwa i dorobek naukowy ośrodka krakowskiego. Biblioteka Główna Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie przygotowała okolicznościową wystawę „90 lat gleboznawstwa w Krakowie”.

Historia dzisiejszej Katedry Gleboznawstwa i Ochrony Gleb rozpoczęła się w 1924 roku, kiedy na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego utworzono Katedrę Gleboznawstwa. Jej pierwszym kierownikiem został doktor Zygmunt Starzyński. Po jego przedwczesnej śmierci przez trzy lata jednostką kierował profesor Władysław Vorbrodt, a od 1928 do 1939 profesor Walerian Łoziński. W tym okresie gleboznawstwo w Katedrze wykładali również profesorowie Sławomir Miklaszewski i Jan Włodek.

Po wznowieniu studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim po II wojnie światowej, od 1945 roku aż do 1960 roku Katedrą Gleboznawstwa kierował Julian Tokarski, lwowski mineralog i petrolog. W 1953 roku wraz z wydzieleniem z UJ Wyższej Szkoły Rolniczej, Katedra Gleboznawstwa weszła w jej strukturę, a wykłady z gleboznawstwa na Uniwersytecie Jagiellońskim były kontynuowane przez wykładowców Katedry. W tym okresie kadre naukową Katedrę tworzyli, obok profesora Tokarskiego, Tomasz Komornicki, Krystyna Oleksynowa, Józef Tokaj i Bolesław Adamczyk. W latach 1960-1986 kierownikiem Katedry był uczeń profesora Tokarskiego, profesor Tomasz Komornicki, pod kierownictwem którego nastąpił duży rozwój kadry naukowej. Wówczas w Katedrze rozpoczęli swoją karierę naukową między innymi Stanisław Zasoński, Joanna Niemyska-Lukaszuk, Stefan Skiba, twórca i wieloletni kierownik obecnego Zakładu Gleboznawstwa i Geografii Gleb na Uniwersytecie Jagiellońskim, oraz Anna Miechówka.

W 1967 z Katedry Gleboznawstwa wydzielił się Zespół Gleboznawstwa Leśnego pod kierownictwem Bolesława Adamczyka, który dał początek późniejszej Katedrze Gleboznawstwa Leśnego a obecnemu Zakładowi Gleboznawstwa Leśnego.

Po przejściu profesora Tomasz Komornickiego na emeryturę kierownikiem Katedry w latach 1986-1989 był profesor Bolesław Adamczyk, po nim w latach 1989-1994 profesor Stanisław Zasoński. Był to okres dużych zmian personalnych w Katedrze. W 1994 roku kierownictwo Katedry objęła profesor Joanna Niemyska-Lukaszuk. Pod jej kierownictwem nastąpiło odnowienie kadry naukowej w jednostce i znaczące unowocześnienie aparatury badawczej. Z inicjatywy profesor Niemyskiej-Lukaszuk zmieniono w 2000 roku nazwę jednostki na Katedra Gleboznawstwa i Ochrony Gleb. W latach 2006-2014 kierownikiem Katedry była profesor Anna Miechówka. W okresie tym nastąpił dalszy rozwój kadry poprzez kolejne awanse naukowe. W 2014 roku kierownikiem Katedry został dr hab. Tomasz Zaleski.

Źródła:

Komornicki T. 1987. Dzieje Katedry Gleboznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Wyższej Szkoły Rolniczej w latach 1924-1960. Zesz. Naukowe AR w Krakowie 217. Historia Rolnictwa 8, 163-187.
Skiba S., Niemyska-Lukaszuk J. 2014. Historia rozwoju nauk o glebie w ośrodku krakowskim (do roku 1970). [W:] 90 lat Katedry Gleboznawstwa historia i kierunki rozwoju nauk o glebie w Krakowie. Red T. Zaleski. Wydawnictwo UR w Krakowie, 5-16.
Miechówka A. 2014. Historia i osiągnięcia Katedry Gleboznawstwa i Ochrony Gleb Uniwersytetu Rolniczego (1970-2014). [W:] 90 lat Katedry Gleboznawstwa historia i kierunki rozwoju nauk o glebie w Krakowie. Red T. Zaleski. Wydawnictwo UR w Krakowie, 17-41.

Seminarium „Gleboznawstwo – doświadczenie i wyzwania w procesie kształcenia” i Jubileusz prof. Piotra Skłodowskiego

Jolanta Kwiatkowska-Malina, PW Warszawa

Program seminarium obejmował historię gleboznawstwa w Politechnice Warszawskiej ze szczególnym uwzględnieniem sylwetek cenionych gleboznawców profesorów: Sławomira Miklaszewskiego (w 140. rocznicę urodzin) i Piotra Skłodowskiego (z okazji 55-lecia działalności naukowej i dydaktycznej) i ich wpływy na rozwój tej dziedziny.

Sylwetkę Profesora Sławomira Miklaszewskiego – którego 140. rocznica urodzin przypada w tym roku – przybliżył prof. Piotr Skłodowski. Sławomir Miklaszewski (1874-1949) gleboznawcą stał się oficjalnie w 1902 r., kiedy został powołany na stanowisko organizatora i kierownika Pracowni Gleboznawczej przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie. W 1919 r. objął wykłady z gleboznawstwa na Politechnice Warszawskiej na Wydziale Inżynierii i Geodezji. Ponad ćwierć wieku później (w 1945 r.) zorganizował Zakład Gleboznawstwa na Wydziale Geodezji PW. W 1946 r. został wybrany na honorowego prezesa Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego i aktywnie uczestniczył w zespołowych badaniach terenowych do wydawanej przez PTG mapy gleb Polski w skali 1: 1 000 000. Na dorobek naukowy prof. Miklaszewskiego składają się: monografie naukowe (17), opracowania kartograficzne (13), rozprawy (34), podręczniki (10) oraz sprawozdania naukowe. Jedną z jego zasług było wprowadzenie polskiego terminu „rędziny” do międzynarodowej nomenklatury gleboznawczej.

Fotografie: A.S. Borkowski i R. Rogoziński

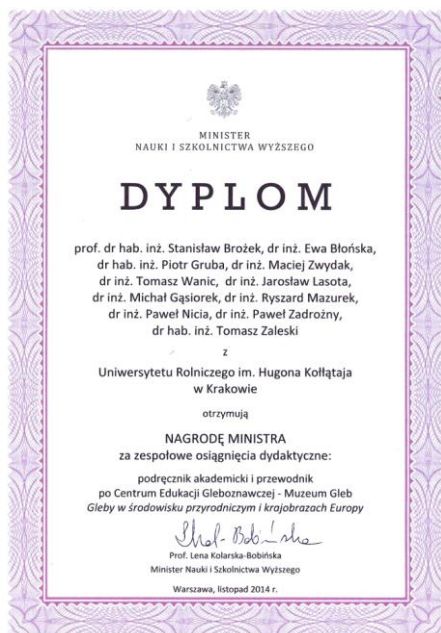

Profesor Piotr Skłodowski – autorytet w dziedzinie gleboznawstwa i ochrony gruntów – urodził się 21 września 1936 r. we wsi Skłody Stachy (obecnie w województwie mazowieckim). Maturę zdał w 1954 r., a studia wyższe odbył na Wydziale Rolniczym w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, specjalizując się w zakresie chemii rolnej i gleboznawstwa. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1966 r. 8 lat później Rada Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej w Warszawie nadała mu stopień doktora habilitowanego, a w 1989 r. Rada Państwa nadała mu tytuł profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych. Od 1961 roku związany był z Wydziałem Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej. W latach 1961-2007 pracował w Zakładzie Gleboznawstwa i Ochrony Gruntów Instytutu Geodezji Gospodarczej, kierując nieprzerwanie tą placówką naukową przez 40 lat (1975-2005). Przez dwie kadencje (1996-2002) pełnił funkcję dziekana Wydziału Geodezji i Kartografii. W latach 1995-2011 (cztery kadencje) był prezesem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, a obecnie jest jego honorowym prezesem. Od 2000 r. jest członkiem Zarządu Głównego Międzynarodowej Unii Towarzystw Gleboznawczych. W 2004 r. Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przyznał mu tytuł Profesora Honorowego. Seminarium towarzyszyła wystawa okolicznościowa poświęcona przede wszystkim pracy naukowej i dydaktycznej Profesora Sławomira Miklaszewskiego oraz pracowników Katedry Gleboznawstwa obecnie Katedry Gospodarki Przestrzennej i nauk o Środowisku Przyrodniczym.

[Relacja fotograficzna – link do strony www](#)

Nagroda MNiSW dla zespołu prof. S. Brożka

Niedawno informowaliśmy o wydaniu przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie książki pt. „Gleby w środowisku przyrodniczym i krajobrazach Europy” ([Czarna Ziemia, nr 10, marzec 2014](#)), a już mamy wiadomość, że autorzy tej pracy są laureatami Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w grupie zespołowych nagród dydaktycznych.

Uroczystość wręczenia nagród przez Panią Minister, prof. Lenę Kolarską-Bobińską odbyła się na Zamku Królewskim w Warszawie w dniu 26 listopada 2014 r.. Wniosek o przyznanie Nagrody Ministra postawiła Rada Wydziału Leśnego i Senat Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Oto fragment uzasadnienia do wniosku: Zakres prezentowanej pracy to gleby Europy i ich zmienne funkcje w życiu roślin, w życiu człowieka oraz w kształtowaniu środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Prezentacja w Muzeum poparta

niniejszym podręcznikiem to jakby wiele wycieczek po Europie, dostarczających informacji o glebach, krajobrazach i środowisku przyrodniczym. Prezentowany podręcznik i ekspozycja muzealna tworzą jedną całość. Praca stanowi komplementarne dopełnienie Muzeum Gleb. Muzeum Gleb, które powstało z myślą o promowaniu podstawowych funkcji gleb w życiu człowieka, jest ich plastyczną prezentacją. Wydany podręcznik zawiera materiały poznawcze zarówno dla uczestników zajęć, jak i dla osób prowadzących te zajęcia w Muzeum. Podręcznik stanowi kompendium wiedzy o zbiorach gleb Europy prezentowanych w Muzeum wraz z dokumentacją analityczną, fotograficzną i opisową. Jest to niepowtarzalna na naszym rynku wydawniczym pozycja opisująca gleby i warunki ich funkcjonowania w południkowym i równoleżnikowym przekroju przez Europę. Nauczanie na wszystkich poziomach kształcenia to podstawowe przeznaczenie zbiorów Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb, a podręcznik niniejszy jest jego dopełnieniem i podstawową pomocą dydaktyczną”.

Książka jest dostępna w Wydawnictwie wydawnictwo@ur.krakow.pl, również wysyłkowo (tel. 12 662 51 60).

Promocja Dnia Ziemi

Piotr Hulisz, Przemysław Charzyński, UMK Toruń

Z okazji Światowego Dnia Gleby 2014 studenci w ramach ćwiczeń z przedmiotu „Zasoby glebowe Świata” przygotowywali ulotki informacyjne promujące wiedzę gleboznawczą. Praca studenta I roku II stopnia kierunku geografia – Dawida Rojkowskiego została wybrana jako najlepszy materiał promujący ten dzień. Po redakcji i uzupełnieniach dokonanych przez dr hab. Piotra Hulisza i dr Przemysława Charzyńskiego ulotka została wysłana do nauczycieli geografii ze szkół średnich województwa Kujawsko-Pomorskiego i w wielu z nich zaprezentowana na lekcjach odbywających się w dniu 5 grudnia.

W ulotce zamieszczono m.in. historię ustanowienia Światowego Dnia Gleby, podstawowe informacje związane z powstawaniem gleb, ich rolę w życiu człowieka oraz głównymi zagrożeniami dla ich funkcjonowania. Dodatkowym elementem były także przysłowia dotyczące gleby.

W ramach promocji tego Dnia został również przygotowany poster przedstawiający wulkaniczne gleby Japonii.

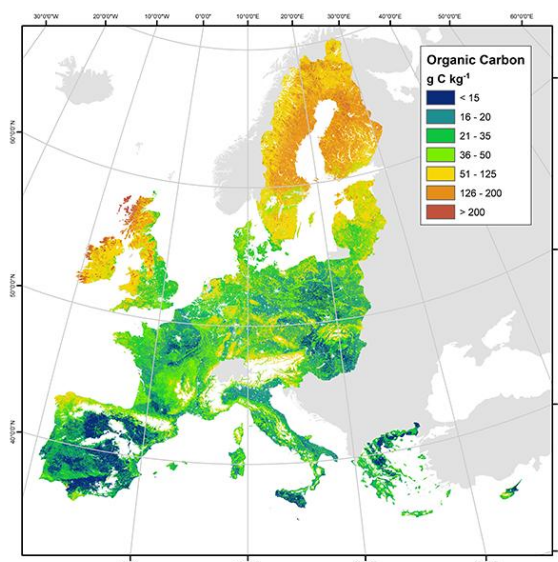
Mapa zawartości węgla organicznego w glebach Europy

W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na aktualne dane o zawartości węgla organicznego (OC) w glebie, choćby na potrzeby globalnego modelowania zmian środowiskowych i klimatycznych, zainicjowano stworzenie mapy zawartości OC w warstwie ornej w skali europejskiej poprzez zastosowanie metod kartowania numerycznego do pierwszej ujednoliconej ogólnoeuropejskiej bazy danych o warstwy ornej gleb (0-20 cm), która powstała w wyniku realizacji programu LUCAS (Land use/Cover Area frame statistical Survey). Dodatkowo stworzono mapę niepewności statystycznej (błędu) ułatwiającą poprawne korzystanie z przewidywanych zawartości OC. Uogólniony model addytywny (GAM) został dopasowany dla 85% zbioru danych ($R^2 = 0,29$), gdzie zmienną zależną była zawartość OC. Analizowanymi zmiennymi towarzyszącymi były: nachylenie terenu, pokrycie terenu, temperatura, pierwotna produktywność netto, oraz szerokość i długość geograficzna. OC w większości gleb organicznych okazał się nieco niedoszacowany, prawdopodobnie wskutek przyjęcia rozkładu unimodalnego, który jest ukierunkowany na dominujące gleby mineralne. Stwarza to pewne mankamenty w Skandynawii (gdzie gleby organiczne są częstsze), jednak w pozostałych krajach walidacja modelu wypadła pozytywnie.

Mapa przewidywanej zawartości OC wskazuje na najmniejsze zawartości OC w krajach śródlądowych i także w glebach uprawnych (ogólnie w Europie), podczas gdy największe zawartości OC zostały wykazane na terenach bagiennych, leśnych i górskich (na ogół poza użytkowaniem rolniczym).

Więcej informacji o mapie zawartości węgla organicznego w glebach Unii Europejskiej można uzyskać na stronie internetowej:

<http://eusoils.jrc.ec.europa.eu/library/Themes/SOC/LUCASSOC/>

Zaproszenie

Szkoła Letnia Kartografii i Ewaluacji Gleb

Od 18 do 22 maja 2015 r. ISRIC organizuje w Wageningen (Holandia) Szkołę Letnią Kartografii i Oceny dla gleboznawców i specjalistów od zarządzania zasobami naturalnymi (**Taining course on mapping and assessment of soils for soil and environmental scientists and professionals**). Szkoła wiosenna jest wkładem do wdrażania Globalnego Partnerstwa dla Gleb. Szkoła odbędzie się

w kampusie uniwersyteckim w Wageningen i będzie się składać z dwóch pięciodniowych kursów, prowadzonych równoległe przez renomowanych wykładowców. **Termin wczesnej (tańszej) rejestracji upływa 31 grudnia 2014.** Więcej informacji:

<http://www.isric.org/content/isric-spring-school-2015>

Zaproszenie

Międzynarodowy Kurs Terenowy i Konkurs Oceny Gleby

W ramach obchodów Międzynarodowego Roku Gleb (IYS) organizowany jest Międzynarodowy Kurs Terenowy i Konkurs Oceny Gleby. Kurs odbywa się w dniach 1-5 września 2015 w Gödöllő, Węgry. Uczestnicy (pojedyncze osoby lub zespoły reprezentujące instytucje lub kraje) będą mogli zweryfikować swoją wiedzę i umiejętności praktyczne w zakresie opisu, zrozumienia i interpretowania właściwości gleby w terenie. Aby przygotować się do Konkursu, uczestnicy przechodzą trzydniowe szkolenia techniczne,

którego celem jest do wdrożenie się do praktycznego stosowania międzynarodowych standardów i wytycznych na przykładzie lokalnych gleb i krajobrazów.

Termin wczesnej (tańszej) rejestracji upływa 31 grudnia 2014.

Więcej informacji:

<http://soiljudging-iys2015.com/>

Kronika personalna

Nominacje profesorskie

Prof. dr hab. Franciszek Woch z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach, Zakład Gleboznawstwa Erozji i Ochrony Gruntów, odebrał nominację profesorską z rąk Prezydenta RP w dniu 06.11.2014.

Habilitacje

Dr hab. Anna Nogalska, adiunkt w Katedrze Chemii Rolnej i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Dziedzina: nauki rolnicze, dyscyplina rolnictwo, specjalność: chemia rolna. Stopień doktora habilitowanego nadany przez Radę Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa UWM w Olsztynie w czerwcu 2014 r. Tytuł rozprawy (cykl 8 publikacji): „Badania nad

wykorzystaniem mączki mięsno-kostnej (MMK) w uprawie roślin”.

Doktoraty

Dr Bartłomiej Glina z Instytutu Nauk o Glebie i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Tytuł pracy: „Przestrzenne zróżnicowanie płytkich gleb organicznych Gór Stołowych jako wynik antropogenicznych przekształceń”.

Promotor: dr hab. Adam Bogacz prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Łachacz (UWM),

prof. dr hab. Jarosław Kaszubkiewicz (UP we Wrocławiu). Obrona odbyła się w październiku 2014. Stopień nadała Rada Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego UP we Wrocławiu.

Dr Remigiusz Łukowiak z Katedry Chemii Rolnej i Biogeochemii Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Tytuł pracy: „Rozpoznanie i bilans, azotu i fosforu w glebach uprawnych jako narzędzie ochrony środowiska na przykładzie Gospodarstwa Rolnego w Górznie”.

Promotor: prof. dr hab. Witold Grzebisz. Recenzenci: prof. dr hab. Wiera Sądej (UWM), dr hab. Przemysław Barłóg (UP w Poznaniu). Obrona odbyła się w listopadzie 2014. Stopień nadała Rada Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii UP w Poznaniu.

Sylwetki polskich gleboznawców: Jan Tomaszewski (1884–1967)

Piotr Skłodowski, Warszawa

Prof. Jan Tomaszewski urodził się 30 grudnia 1884 roku w Hancewiczach na Polesiu. W 1905 roku podjął studia na Wydziale Leśnym Instytutu Rolnictwa i Leśnictwa w Puławach, po ukończeniu których pracował na Katedrze Gleboznawstwa pod kierunkiem prof. K. D. Glinki. W 1910 roku rozpoczął badania gleboznawcze prowadzone w różnych regionach Rosji. Na Dalekim Wschodzie badał „czarnoziemy amurskie”, a w roku następnym – czarnoziemy guberni charkowskiej. W latach 1911–1922 był kierownikiem oddziału badań naukowych stacji doświadczalnej Choszeuty położonej w strefie półpustynnej (gubernia Astrachańska w Turkiestanie). W tym okresie prowadził szczególnie interesujące badania i doświadczenia nad dynamiką wody gruntowej w piaskach wydmych oraz nad procesem eolicznym. Prowadził też badania gleboznawcze i hydrologiczne nad określeniem możliwości zagospodarowania rolniczego obszarów półpustynnych i ogromnych obszarów suchych stepów.

Doskonała znajomość stosunków glebowych półpustyni i trafność koncepcji zagospodarowania obszarów tej strefy wysunęła Jana Tomaszewskiego na czoło wybitnych fachowców, o czym świadczy przyznany mu w 1918 roku tytuł krajowego specjalisty, a następnie tytuł profesora gleboznawstwa na Wydziale Agronomicznym Uniwersytetu w Astrachaniu. Rewolucja bolszewicka oraz powstanie niezależnej Polski całkowicie zmieniły ówczesne realia, toteż J. Tomaszewski rozpoczął starania o zezwolenie na wyjazd do Polski, do której powrócił w 1922 roku.

Jego późny powrót z Rosji (już po wojnie polsko-bolszewickiej) spowodował, że początkowo był traktowany nieufnie i otrzymał propozycję zatrudnienia jedynie na stanowisku asystenta w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach. Dopiero po jakimś czasie został kierownikiem działu gleboznawczego.

Wyniki dziewięcioletnich badań astrachańskich półpustyni, opublikowane w Pamiętniku PINGW w Puławach /t.7, 1926 r./ pt „Powstanie i właściwości wody gruntowej w piaskach wydmych”, stały się w 1926 roku podstawą do nadania Janowi Tomaszewskiemu stopnia doktora nauk technicznych na Wydziale Rolniczo-Lasowym Politechniki Lwowskiej. Wnikliwej oceny tej pracy dokonał bardzo wymagający promotor, prof. dr Jan Żółciński, który podkreślał, że przedłożona praca „przedstawia cenny materiał rozszerzający zakres wiedzy o stosunkach wodnych w piaskach wydmych półpustyni”. Dr Jan Tomaszewski habilitował się na Uniwersytecie Poznańskim w roku 1936.

Pobyt w Puławach był okresem bogatej i różnorodnej działalności naukowej i społecznej. Nawiązał współpracę z rolnictwem w zakresie bonitacji i komasacji gruntów ornych oraz melioracji i ulepszenia gleb. Przez 10 lat prowadził badania gleboznawcze i hydrologiczne obejmujące gleby łąkowe i błotne na Polesiu. Wyniki tych badań przedstawił w postaci map glebowych i publikacji, wśród których szczególnie cenne są monografie „Gleby błotne Polski” oraz „Gleby łąkowe”, które są ważnym wkładem do nauki o szeroko pojmowanych glebach bagiennych i błotnych. Prof. J. Tomaszewski, uwzględniając podstawowe właściwości torfowisk i

gleb torfowych, dużą dynamikę przemian materii organicznej oraz możliwość szybkiej ewolucji tych gleb, zaproponował oryginalny schemat klasyfikacji gleb błotnych Polesia, który posłużył za podstawę do klasyfikacji gleb hydromorficznych w systematyce gleb Polski.

W 1945 roku Prof. Jan Tomaszewski został mianowany profesorem zwyczajnym na Wydziale Rolnym Uniwersytetu im. Marii Skłodowskiej Curie w Lublinie. Jednak już w lipcu 1946 roku przeniósł się z Lublina do Wrocławia na stanowisko kierownika Katedry Gleboznawstwa Wydziału Rolniczego Uniwersytetu i Politechniki. We Wrocławiu rozpoczyna się najbardziej twórczy okres działalności naukowej Prof. Jana Tomaszewskiego. W latach 1948–1950 zorganizował badania kartograficzne na obszarze Polski, włączając inne polskie ośrodki gleboznawcze. W wyniku tych prac opracowano barwną mapę gleb Polski w skali 1:1000000, pod redakcją prof. J. Tomaszewskiego.

Własne poglądy i oryginalne koncepcje naukowe prof. J. Tomaszewskiego zostały przedstawione w podręczniku „Nauka o glebie”, wydanym przez PWRiL, w roku 1964 oraz w licznych publikacjach. Autor, opierając się na swojej koncepcji kierunku „bio- ekologicznego” w gleboznawstwie, połączył gleboznawstwo z

biologią i ekologią oraz uwypuklił rolę dynamiki procesów glebowych. Zaproponował również nową definicję gleby: „gleba to ożywiony twór przyrodniczy, stanowiący środowisko posiadające właściwy sobie dynamizm rozwojowy”.

Jak podkreślał z naciskiem prof. B. Dobrzański, prof. Jan Tomaszewski nigdy nie tracił z pola widzenia powiązania zagadnień gleboznawczych, hydrologicznych i ekologicznych z celami i potrzebami gospodarczymi. Zawsze miał na względzie możliwość wykorzystania wyników badań naukowych do podniesienia urodzajności i produktywności gleb oraz racjonalnego użytkowania środowiska przyrodniczego.

Prof. J. Tomaszewski wykształcił bardzo liczny zespół gleboznawców, wśród których kilku uzyskało tytuły profesorskie i stworzył wrocławską szkołę gleboznawczą. Profesor brał czynny udział w kongresach Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego w Rzymie (1929) i w Moskwie (1930). Był członkiem założycielem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego oraz członkiem honorowym Wrocławskiego

Towarzystwa Naukowego. Wyższa Szkoła Rolnicza w Olsztynie nadała Profesorowi tytuł *doctora honoris causa* w roku 1965. Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Oficerskim Polonia Restituta. Był dwukrotnym laureatem Państwowej Nagrody Naukowej. Zmarł 6 grudnia 1967 roku we Wrocławiu a pochowany został na cmentarzu w Puławach.

Prof. Bohdan Dobrzański oceniając dorobek naukowy Pro. Jana Tomaszewskiego stwierdza, że „doskonała znajomość środowiska glebowego i umiejętność przewidywania przeobrażeń gleb, zapewniły Prof. Janowi Tomaszewskiemu poczesne miejsce w nauce o glebie”.

Jubileusze

Profesor W. W. Dokuczajew w Puławach

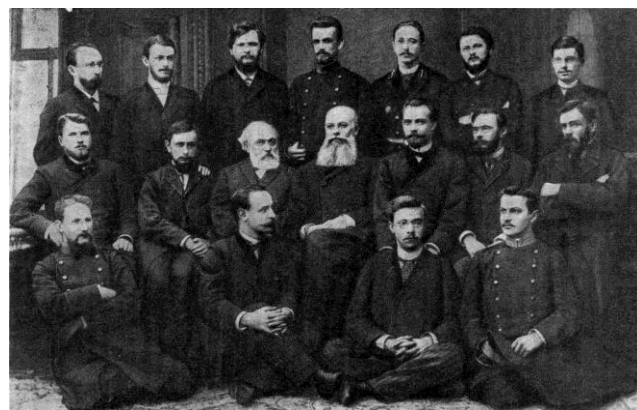
Bożena Smreczak, IUNG-PIB Puławy

W historię nauk rolniczych, których spadkobiercą i kontynuatorem jest Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, wpisało się wiele znamienitych postaci ze świata nauki. Jedną z nich był profesor Wasyl Wasiliewicz Dokuczajew (1846-1903), który w Puławach spędził zaledwie trzy lata, ale, jak podkreśla prof. Michał Strzemiński, „okres ten okazał się doniosły w skutkach nie tylko dla Puław, ale również szeregu innych ośrodków wiedzy rolniczej”. Należy wspomnieć, że w ubiegłym roku minęła 110 rocznica śmierci W. W. Dokuczajewa, a w bieżącym roku przypada 120 rocznica inauguracji działalności pierwszej w świecie Katedry Gleboznawstwa powołanej w Instytucie Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa (IGWiL) w Nowej Aleksandrii (ówczesna nazwa Puław) dekretem z 1893. Wydarzenia te były wspominane podczas konferencji naukowej „Ocena gleb użytkowanych rolniczo” która odbyła się w Puławach, w dniach 26-27.06. 2014 r. Rocznicą tą stanowi również okazję do przypomnienia wybranych faktów z życia Dokuczajewa, które wiążą się z historią instytutów rolniczych w Puławach.

W.W. Dokuczajew urodził się w 1846 r. we wsi Miliukowo, w guberni smoleńskiej. Po ukończeniu seminarium duchownego w Smoleńsku podjął studia na Wydziale Matematyczno-Fizycznym Uniwersytetu Petersburskiego, które ukończył w 1871 r. Z Uniwersytetem Petersburskim był związany przez większą część życia zawodowego zyskując opinię jednego z najwybitniejszych przyrodników światowej sławy. Przyjmując w 1892 r. nominację na nadzwyczajnego dyrektora Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa (IGWiL) w Nowej Aleksandrii zdawał sobie sprawę z problemów, jakim będzie musiał sprostać, ponieważ uczelnia, którą miał kierować była wówczas jedną z najbardziej zaniedbanych placówek tego rodzaju. Sytuacja IGWiL była dobrze znana Dokuczajewowi, ponieważ odwiedzał puławską placówkę zaraz po tym jak w 1891 r. wszedł w skład Komisji specjalnej do spraw wyższych studiów rolniczych. Po przybyciu do Puław Dokuczajew zaczął przekształcać instytut z zamiarem nadania mu statutu uczelni wyższej. Praca Dokuczajewa obejmowała organizację zespołu profesorskiego, któremu mógłby powierzyć prowadzenie prac dydaktycznych i badawczych na najwyższym światowym poziomie oraz uporządkowaniem folwarków, w których studenci mogli odbywać zajęcia praktyczne. Dokuczajewowi udało się zapewnić wysoki poziom nauczania w zakresie m.in. szczegółowej uprawy roślin, fizjologii i anatomii zwierząt domowych, zootechniki,

ekonomii i statystyki oraz przedmiotów związanych z gospodarką leśną. Ogromną uwagę poświęcił Dokuczajew przedmiotom, które wchodziły w zakres jego specjalności tj. geologii, mineralogii, gleboznawstwa i melioracji. W 1894 r. rozpoczęła działalność samodzielna Katedra Gleboznawstwa, która była pierwszym w świecie zakładem tego rodzaju przy wyższej uczelni, a jej powołanie było uznaniem wiedzy o glebie jako samodzielnej dyscypliny naukowej. Kierownikiem Katedry Gleboznawstwa został jeden z najzdolniejszych uczniów Dokuczajewa – Nikołaj Sybircew, ponieważ Dokuczajew był przekonany, że nie podola jednocześnie obowiązkom dyrektora i wykładowcy. Kierownictwo Katedry Geologii i Mineralogii objął Konstanty Glinka, który już po śmierci swojego mistrza doprowadził ośrodek puławski do największej świetności. Podczas pobytu w Puławach Dokuczajew powołał do życia Jeżegodnik po geologii i mineralogii Rosji, który zyskał sobie ogromną poczytność w kregach naukowych. Wprowadził również obowiązek nauki mikrobiologii, ponieważ zdawał sobie sprawę z roli jaką odgrywają organizmy żywe w procesie kształtowania się gleb. Kierowanie IGWiL nie przeszkadzało mu w wypełnianiu zobowiązań naukowych, ponieważ redagował Trudy Połtawskiej ekspedycji, kierował pracami Ekspedycji Specjalnej Departamentu Leśnego, wyjeżdżał do Petersburga i głośił referaty na zebraniach Komisji Gleboznawczej Petersburskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz gromadził ogromne ilości eksponatów, które były prezentowane m.in. na stoisku gleboznawczym podczas Międzynarodowej Wystawy Rolniczej w Chicago (1893 r.). Dokuczajew stworzył w IGWiL warunki dla kształcenia kadr pracowników naukowych i praktyków w zakresie rolnictwa i leśnictwa, a wraz z Sybircewem ugruntował podstawy nauczania gleboznawstwa.

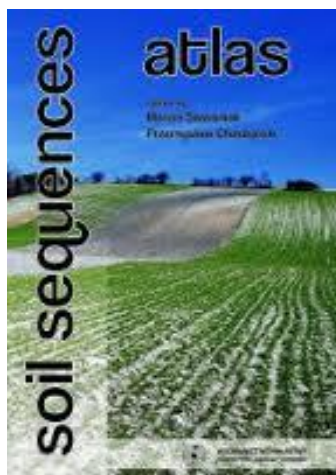

Poza tym, w trakcie pobytu w Puławach dał się poznać nie tylko jako wybitny naukowiec, ale i bardzo dobry wykładowca i organizator. Chcąc powiększyć ilość sal wykładowych dla studentów, po przyjeździe do Puław zlikwidował apartamenty warszawskiego kuratora Apuchtina, który w pomieszczeniach instytutu urządził letnią rezydencję. Skutki tego posunięcia okazały się zgubne dla Dokuczajewa. Pomimo wielu sukcesów naukowych i organizacyjnych został zmuszony przez władze carskie do opuszczenia Puław. Wrócił wówczas do Petersburga, ale pozbawiony możliwości prowadzenia czynnego życia zawodowego mocno podupadł na zdrowiu. W. Dokuczajew zmarł 26 października 1903 r.

Opracowanie na podstawie: M. Strzemiński 1952, Puławski okres działalności Dokuczajewa, Postępy wiedzy Rolniczej, 55-65 oraz L. Krupienikov, 1949, Dokuczajew, 165-229.

Nowości wydawnicze

SOIL SEQUENCES ATLAS. M. Świtonik, P. Charzyński (Eds.). 2014. Nicolaus Copernicus University Press. ISBN 978-83-231-3282-0. Hardcover 212 pages. To understand the soil-landscape relation it is necessary to study the spatial diversity of soil cover. This book provides an extensive database of soil sequences from the following countries: Hungary, Latvia, Lithuania and Poland. The main objective is to present a great diversity of soil-landscape/climate/hydrology relations and its effect on patterns in soil cover. Most recent edition of the WRB system (2014) was used to classify soils. The collected data will be useful in soil-science teaching, helping to understand variability of soil cover and influence of various soil-forming factors on development of 'Earth skin'.

PDF can be downloaded for free from ResearchGate:

https://www.researchgate.net/publication/266851450_Soil_Sequences_Atlas

DETERMINATION OF METALS IN WATER, SOIL AND SEDIMENTS. By T.R. Crompton. November 17, 2014. CRC Press. ISBN: 978-11-380-2106-8. Hardcover, 300 pages. Price \$159.95. The potential health hazards that might arise from the presence of metals in natural waters, soils and sediments are a matter of increasing concern to the water industry, environmentalists, and

the general public alike. This comprehensive reference volume draws together and systematizes the vast body of information available in the global scientific literature on the determination of metals in waters, soils & sediments. Sediments in rivers have the property of adsorbing dissolved metals present in the overlying water so that the concentration in the sediment is appreciably greater than that in the water by factors between 100-60,000. The concentration of metals in sediments is a measure of its concentration in water over a period of time and is therefore a useful measure of water quality. Determination of Metals in Natural Waters, Soils & Sediments provides comprehensive information on this subject.

SOIL STRENGTH AND SLOPE STABILITY, 2nd Edition. By J.M. Duncan, S. G. Wright, and T.L. Brandon., 2014. Wiley. ISBN: 978-1-118-65165-0. Hardcover 336 pages. Price \$150.00. Soil Strength and Slope Stability, Second Edition presents the latest thinking and techniques in the assessment of natural and man-made slopes, and the factors that cause them to survive or crumble. Using clear, concise language and practical examples, the book explains the practical aspects of geotechnical engineering as applied to slopes and embankments. The new second edition includes a thorough discussion on the use of analysis software, providing the background to understand what the software is doing, along with several methods of manual analysis that allow readers to verify software results. The book also includes a new case study about Hurricane Katrina failures at 17th Street and London Avenue Canal, plus additional case studies that frame the principles and techniques described. Slope stability is a critical element of geotechnical engineering, involved in virtually every civil engineering project, especially highway development. Soil Strength and Slope Stability fills the gap in industry literature by providing practical information on the subject without including extraneous theory that may distract from the application.

Nowe polskie publikacje gleboznawcze w czasopismach posiadających IF

Wszystkie nowe publikacje z zakresu nauk o glebie są na bieżąco dopisywane do listy na stronie <http://szopka.up.wroc.pl/>

Becher M., Pakuła K. 2014. Nitrogen fractions in spent mushroom substrate. J. Elem., 19(4): 947-958.

Borowik A., Wyszowska J., Kucharski M., Kucharski J. 2014. Resistance of dehydrogenases, catalase, urease and plants to soil contamination with zinc. J. Elem., 19(4): 929-946.

Gondek K., Baran A., Kopeć M. 2014. The effect of low-temperature transformation of mixtures of sewage sludge and plant materials on content, leachability and toxicity of heavy metals. Chemosphere 117, 33-39.

Gondek K., Mierzwa M. 2014. Ilość i jakość materii organicznej w glebie po aplikacji różnych materiałów organicznych. Ecological Chemistry and Engineering S, 21(3), 477-485.

Gondek K., Tabak M., Kopeć M. 2014. Effect of soil pollution with polycyclic aromatic hydrocarbons on maize biomass yield and accumulation of selected trace elements. J. Elem., 19(4): 989-1000.

Hajduk E., Kaniuczak J. 2014. Microelements in soils and in leaves of selected tree species in an industrial urban area. J. Elem., 19(4): 1001 – 1020.

Jaremko D., Kalembsa D. 2014. Porównanie Metod Oznaczania Pojemności Wymiany Kationów I Sumy Kationów Wymiennych W Glebach. Ecological Chemistry and Engineering S, 21(3), 487-498.

Jonczak J. 2014. Effect of land use on the carbon and nitrogen forms in humic horizons of Stagnic Luvisols. J. Elem., 19(4): 1037 – 1048.

Kolacz R., Opalinski S., Dobrzanski Z., Kupczynski R., Cwynar P., Durkalec M., Czaban S. 2014. Copper and zinc contents in the area of the "Żelazny Most" tailing pond. Przemysł Chemiczny 93, 8, 1451-1454.

Książkowska A., Joniec J. 2014. Aktywność Mikroorganizmów Biorących Udział W Transformacji Materii Organicznej W Glebie Płowej. Ecological Chemistry and Engineering S, 21(3), 499-514.

Łokas E., Bartmiński P., Wachniew P., Mietelski J. W., Kawiak T., Środoń J. 2014. Sources and pathways of artificial radionuclides to soils at a High Arctic site. Environmental Science and Pollution Research, 21, 12479-12493.

Mozdzer E., Krzywy E. 2014. Effect of organic fertilization with PRP Fix preparation on enzymatic activities of soil. *Przemysł Chemiczny* 93, 8, 1371-1374.

Paluszek J. 2014. Estimation of cation exchange capacity and cation saturation of Luvisols developed from loess. *J. Elem.*, 19(4): 1085 – 1098.

Piotrowska-Długosz A., Wilczewski E. 2014. Assessment of soil nitrogen and related enzymes as influenced by the incorporation time of field pea cultivated as a catch crop in Alfisol. *Environmental monitoring and assessment*, 186, 8425-8441.

Przewoźna B. 2014. Change of bulk density, air-water properties and morphology of soils in basins without outlets as an effect of erosion and anthropogenic denudation (a study from northwestern Poland). *Soil Science and Plant Nutrition* 60, 30-37.

Roj-Rojewski S., Klimaszewska M. 2014. Heavy metals contamination in soils of a small town with intensive road traffic. *Polish Journal of Environmental Studies*, 23(5). 1711-1717.

Stolarski M. J., Krzyżaniak M., Szczukowski S., Tworkowski J., Bieniek A. 2014. Short rotation woody crops grown on marginal

soil for biomass energy. *Polish Journal of Environmental Studies*, 23(5), 1727-1739.

Waroszewski J., Malkiewicz M., Mazurek R., Labaz B., Jezierski P., Kabala C. 2015. Lithological discontinuities in Podzols developed from sandstone cover beds in the Stolowe Mountains (Poland). *CATENA*, 126, 11-19.

Wawer, M., Magiera, T., Ojha, G., Appel, E., Bućko, M. S., Kusza, G. 2015. Characteristics of current roadside pollution using test-monitoring plots. *Sci Total Environment*, 505, 795-804.

Witkowska-Walczak B., Sławiński C., Bartmiński P., Melke J., Cymerman J. 2014. Water conductivity of arctic zone soils (Spitsbergen). *Int Agrophysics* 28, 529-535.

Włoka D., Kacprzak M., Grobelak A., Napora A. 2014. The Impact of PAHs contamination on the physicochemical properties and microbiological activity of industrial soils. *Polycyclic Aromatic Compounds*, DOI: 10.1080/10406638.2014.918887

Wojcieszczuk M., Chorągwicki Ł., Wojcieszczuk T. 2014. Content of Fe, Mn, Cu and Zn in light soil after introducing anions in the form of calcium salts and after irrigation. *J. Elem.*, 19(4): 1119 – 1130.

Relacje

XII Sympozjum “Trace elements in the environment”

Bożena Smreczak, IUNG-PIB Puławy

W dniach 17-19 listopada 2014 r. w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach odbyło się XII Sympozjum „Trace elements in the environment”. Spotkanie zostało zorganizowane w ramach Programu Wieloletniego IUNG-PIB (zadanie 1.2 „Ocena rolniczych i pozarolniczych zagrożeń dla środowiska glebowego oraz opracowanie sposobów usuwania/ograniczania skutków degradacji gleb na obszarach wiejskich”) koordynowanego przez MRiRW oraz projektu UE „Greenland”, w którym IUNG-PIB jest partnerem. Dla pracowników Zakładu Gleboznawstwa Eroзии i Ochrony Gruntów IUNG-PIB spotkanie to miało również znaczenie historyczne i sentymentalne, ponieważ odbyło się w 36 rocznicę I Krajowej Konferencji nt. „Wpływ zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi na przyrodnicze warunki rolnictwa”, której pomysłodawcą i organizatorem był zespół pracowników Zakładu pod kierownictwem prof. dr hab. Aliny Kabaty-Pendias. Z ogromną przyjemnością gościliśmy Panią Profesor w gronie prelegentów XII Sympozjum.

W spotkaniu wzięło udział 70 osób z kraju i zagranicy, reprezentujących instytucje naukowe o różnorodnym profilu badawczym związanym z problematyką pierwiastków śladowych w

środowisku przyrodniczym. Zakres konferencji obejmował wiele aspektów tej tematyki takich jak monitorowanie zawartości i biodostępności pierwiastków śladowych w różnych elementach środowiska na poziomie krajowym i regionalnym, wpływ wieloletniej aktywności przemysłowej na zawartość pierwiastków śladowych w środowisku oraz ocena ryzyka dla obszarów o wysokim stopniu zanieczyszczenia. Duże zainteresowanie uczestników konferencji wzbudziły zagadnienia dotyczące adaptacji rolnictwa do warunków podwyższonej zawartości metali w glebach omawiane na przykładzie doświadczeń z Saksonii oraz prezentacje dotyczące oceny zawartości pierwiastków śladowych w osadach dennych i związanego z tym ryzyka, sposobów oczyszczania wód rzecznych oraz wpływ składowania odpadów na jakość wód. Wybrane zagadnienia zostaną opublikowane w zeszycie „Studia i Raporty IUNG-PIB”, który ukaże się w połowie 2015 r.

W trakcie XII Sympozjum uczestnicy wysłuchali ponad 30 wystąpień ustnych i zapoznali się z treścią 53 plakatów. Po zakończeniu obrad zostały przyznane nagrody za najlepsze prezentacje ustne i posterowe. W kategorii najlepsza prezentacja ustna wyróżnieni zostali: Magdalena Urbaniak (Europejskie Regionalne Centrum Ekohydrologii w Łodzi)

oraz Christoph Hoefler (BOKU University of Natural Resources and Life Sciences, Austria), natomiast w kategorii najlepszy poster: Zuzana Grösslová (Czech University of Life Sciences, Czech Republic) i Sylwia Staniak (IUNG-PIB, Puławy). Wszystkim

uczestnikom dziękujemy za czynny udział w Sympozjum, a wyróżnionym serdecznie gratulujemy i życzymy sukcesów w dalszej pracy naukowej.

The 17th Meeting of the International Humic Substances Society,

Elżbieta Jamroz, UP Wrocław

W dniach 1-5 września 2014 roku w Ioanninie w Grecji, odbyło się kolejne 17 spotkanie miłośników substancji humusowych z całego świata. Hasłem przewodnim było „Natural Organic Matter: Structure – Dynamics -Innovative applications”. Organizatorem konferencji był grecki oddział IHSS pod przewodnictwem prof. Yiannisa Deligiannakisa z Department of Environmental and Natural Resource Sciences Management, University of Patras. W konferencji uczestniczyło ponad 200 naukowców reprezentujących wszystkie kontynenty.

rekultywacyjnych. Referat plenarny pt. „Assessing Processes Involving Organic Pollutants and Natural Organic Matter - What Can We Learn From Working With Model Humic and Fulvic Acids?” wygłosił Rene Schwarzenbach, emerytowany profesor chemii środowiska w Department of Environmental Systems

Science na Uniwersytecie w Zurichu, a wśród zaproszonych wykładowców znaleźli się także Alessandro Piccolo z Włoch, Michael Perdue z USA, Kristopher McNeill ze Szwajcarii, Seiya

15 sesji referatowych, 4 sesje posterowe oraz sesja terenowa wypełniły tydzień, który - z krótką przerwą na ładną pogodę podczas wyjazdu terenowego – deszczową aurą sprzyjał wykładom oraz żywym dyskusjom. Prezentacje podzielono na 4 grupy tematyczne:

1. NOM/HS Structure – Characterization Methods, która zawierała aspekty metodyczne oraz instrumentalne;
2. HA/NOM in Biogeochemical Cycles, dotycząca głównie dynamiki materii organicznej w środowisku wodnym oraz glebowym, a także zagadnień wpływu substancji humusowych na wzrost i rozwój roślin oraz aktywność mikroorganizmów
3. NOM/HS in the Era of Nanotechnology, grupa referatów pokazujących, że naturalna materia organiczna i substancje humusowe mają wpływ także na stabilizację struktur nano, m.in. glebowych nanocząstek czy nanozłota (AuNPs), z niezwykle ciekawym i przedstawionym tradycyjnie z wielką klasą referatem profesora Fritza Frimmela z Institute of Technology w Karlsruhe pt. „Humics meet nanos – interactions with consequences” oraz
4. HA/NOM Technology, grupa referatów prezentująca m.in. problemy aplikacji biowęgla w produkcji roślinnej oraz jego wpływu na właściwości gleb, czy też charakteryzujące rolę substancji humusowych w technologiach uzdatniania wód oraz zabiegach

Nagao z Japonii, Luciano Canellas z Brazylii, Baoshan Xing oraz Dan Olk, z USA.

Podczas tego międzynarodowego spotkania nastąpiła także zmiana członków Zarządu Głównego IHSS. Dotychczasowy Prezydent, dr Teodoro Miano z Uniwersytetu w Bari przekazał tę funkcję dr. Michaelowi Perdue z Uniwersytetu w Indiana, USA, a funkcję Wice - Prezydenta objęła dr Gudrun Abbt – Braun, z Karlsruhe, Niemcy.

Sesja posterowa (źródło: <http://www.ihss2014.org/>)

Jednym z ważnych momentów, podobnie jak każdej konferencji organizowanej przez IHSS, było wręczenie nagród doktorantom oraz młodym pracownikom nauki, którzy zostali finalistami konkursu o uzyskanie finansowania udziału w kongresie, tzw. Travel Awards. Tym razem 24 osoby uzyskały status laureata. Polskie Towarzystwo Substancji Humusowych, jako oddział International Humic Substances Society podjęło decyzję o pokryciu kosztów udziału w 17 konferencji IHSS w Grecji dwójgu doktorantom z Polski, którzy uzyskali najwyższą liczbę punktów w ocenie komisji IHSS, tj. mgr inż. Ewie Rosie z Katedry Chemii Środowiska UTP w Bydgoszczy oraz mgr inż. Kamilowi Skicowi z

Instytutu Agrofizyki PAN z Lublina. Warto tu także wspomnieć, iż PTSH oferuje doktorantom oraz młodym pracownikom nauki dofinansowanie krótkoterminowych staży naukowych na terenie kraju, szczegóły oraz formularze na stronie internetowej Towarzystwa <http://www.org.up.wroc.pl/ptsh/>.

W niezwykle przyjaźnielskiej atmosferze czas konferencji minął szybko, a następne spotkanie zaplanowane jest za dwa lata w Japonii.

XX Latynoamerykański Kongres Gleboznawczy

Cuzco, 9–15.11.2015

Marcin Świtoniak, Przemysław Charzyński, UMK Toruń

W dniach od 9 do 15 listopada 2015 roku odbył się w Cuzco, Peru 20. Latynoamerykański Kongres Gleboznawczy połączony z 16. Peruwiańskim Kongresem Gleboznawczym. Hasłem kongresu było Educar para Preservar el Suelo y Conservar la Vida en la Tierra (Edukacja dla ochrony zasobów glebowych i życia na Ziemi). W związku z hasłem przewodnim, kongresowi towarzyszyły konkursy dla uczniów związane z gleboznawstwem i zwycięskie klasy z Ekwadoru i Kostaryki w nagrodę odwiedziły Cuzco w czasie kongresu i zaprezentowały swoje prace w pierwszym dniu konferencji.

W kongresie wzięło udział ponad 800 uczestników (najwięcej z Brazylii), w tym trzech Polaków, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego prof. Zbigniew Zagórski oraz dr Marcin Świtoniak i dr Przemysław Charzyński z Katedry Gleboznawstwa i Kształtowania Krajobrazu UMK w Toruniu. Zaprezentowali oni trzy postery (Implementation of Polish experiences in the classification of technogenic soils in WRB 2014, The influence of accelerated erosion on spatial arrangement of soil units in young moraine areas oraz Spatial variability of the soil cover of the former Oleszek mill pond basin (Kujawsko-Pomorskie Province, NE Poland), które wzbudziły spore zainteresowanie. Polscy delegaci spotkali się także z prof. Dr. Julio Alegre Orihuela, przewodniczącym Sociedad Latinoamericana de la Ciencia del Suelo (SLCS), z którym zostały przedyskutowane możliwości naukowej współpracy w dziedzinie gleboznawstwa pomiędzy Polską a Peru i innymi krajami z Ameryki Łacińskiej.

Po kongresie wyruszyli na zorganizowany samodzielnie objazd po Peru i Boliwii. Dotarli aż na południowozachodni kraniec Boliwii, do największego solniska świata Salar de Uyuni, liczącego ponad 10 tys km2 obszaru pozbawionego pokrywy glebowej.

Relację fotograficzną z południowoamerykańskiej wyprawy można obejrzeć na stronie internetowej – [link](#).

Przypomnienie

29. Kongres Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego

ZASOBY GLEBOWE A ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Komitet organizacyjny 29. Kongresu PTG uprzejmie zawiadamia o wydaniu Komunikatu nr 2 zawierającego szereg aktualnych informacji dotyczących Kongresu, w tym zaplanowanych sesji naukowych (referatowych i posterowych), zaproszonych gości (tzw. invited speakers), a także wycieczek (w ramach konferencji i pokonferencyjnej).

Komunikat oraz strona internetowa kongresu opracowane są w języku polskim i angielskim. Komitet Organizacyjny rozesłał zawiadomienia o kongresie do licznych jednostek zagranicznych, lecz jeśli jest taka potrzeba, zachęcamy do indywidualnego rozesłania informacji o kongresie do osób tak w kraju, jak i za granicą, które mogłyby być zainteresowane uczestnictwem.

Jednocześnie Komitet Organizacyjny przypomina o obniżonej opłacie za uczestnictwo („early bird”) obowiązującej tylko do 31.12.2014.

Strona internetowa Kongresu:

<http://www.org.up.wroc.pl/igosr/PTG29/index.html>

Komunikat nr 2:

<http://www.org.up.wroc.pl/igosr/PTG29/Materialy.html>

Humor z Internetu

Kalendarium konferencyjne

(Kolorem czarnym oznaczono konferencje zagraniczne,
kolorem czerwonym – sympozja odbywające się w
Polsce)

2015

DAN YAALON SYMPOSIUM

8-11.04.2015, BOKU, Vienna, Austria
<https://danyaalonsymp.uni-hohenheim.de/>

**XXI Konferencja Naukowo-Szkoleniowej
REMEDIACJA, REKULTYWACJA I REWITALIZACJA**
Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITE)
15-18.04.2015 Kołobrzeg
<http://www.pzits-cedeko.com.pl/konferencje>

GLOBAL SOIL SECURITY SYMPOSIUM

19-25.04.2015, Texas, USA
A&M University, College Station, Texas
<http://globalsoilsecurity.tamu.edu/index.html>

The 4th Global Workshop on Proximal Soil Sensing SENSING SOIL CONDITIONS AND FUNCTIONS

12-15.05.2015, Hang Zhou, China
<http://www.gwpss2015.com/>

ESCO Conference

**AGROECOLOGICAL ASSESSMENT AND FUNCTIONAL-
ENVIRONMENTAL OPTIMIZATION OF SOILS AND
TERRESTRIAL ECOSYSTEMS**
European Society for Soil Conservation (ESCO)
18-22.05.2015, Moscow, Russia
http://eusoils.jrc.ec.europa.eu/events/Future_events/7_Congr_ESS_C_Circ_1.pdf

18th International

**Soil Conservation Organization Conference (ISCO)
ACHIEVING SUSTAINABILITY THROUGH
CONSERVATION IN A CHANGING WORLD**
31.05-06.06.2015, El Paso, Texas, USA
<http://tucson.ars.ag.gov/isco/index.php>

Global Workshop

DIGITAL SOIL MORPHOMETRICS

1-4.06.2015, University of Wisconsin, Madison, USA
<http://digitalsoilmorphometrics.org/>

International Conference

LAND QUALITY AND LANDSCAPE PROCESSES

2-4.06.2015, Kesztezy, Hungary
<http://lq2015.georgikon.hu/>

7th International Symposium

INTERACTIONS OF SOIL MINERALS WITH ORGANIC COMPONENTS AND MICROORGANISMS

5-10.06.2015, Montreal, Canada
<http://ismom2015.conference.mcgill.ca/index0f50.html>

Seminarium Naukowe

SUBSTANCJE HUMUSOWE W EKOSYSTEMACH 10

17-20.06.2015, UMK, Toruń
<https://sites.google.com/site/humicsubstancesinecosystems10>

International Workshop

Arctic and Subarctic: Diverse and Changing Permafrost

Russian Academy of Sciences, Siberian Branch
02-05.07.2015, Tyumen, Russia
E-mail: sciensec@ikz.ru; melnikov@ikz.ru

13th International Conference

on the Biogeochemistry of Trace Elements ICOBTE

12-16.07.2015, Fukuoka, Japan
<http://www.icobte2015.org/>

10th European Conference

PRECISION AGRICULTURE

12-16.07.2015, Volcani Center, Israel
<http://www.ecpa2015.com/>

XIX INQUA Congress

QUATERNARY PERSPECTIVES ON CLIMATE CHANGE, NATURAL HAZARDS AND CIVILIZATION

27.07 – 02.08.2015, Nagoya, Japan

<http://inqua2015.jp/>

**International Workshop
SOILS AND PALEOSOLS OF BRAZIL**
23-28.08.2015, UNICAMP - University of Campinas,
State of Sao Paulo, Brazil
<https://ppsg2011.uni-hohenheim.de/94442>

29. Kongres

**Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego
ZASOBY GLEBOWE
A ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ
31.08 - 3.09.2015, Wrocław**
<http://www.org.up.wroc.pl/igosr/PTG29/index.html>

**International Conference
PEDODIVERSITY: SPACE AND TIME**
15-19.09.2015, Chernivtsi National University, Ukraine
<http://bio.chnu.edu.ua/pedodiversity-2015/>

**5th International Symposium
SOIL ORGANIC MATTER.**
20-24.09.2015, Göttingen, Germany
www.som2015.org

**IUSS International Congress
on the occasion of the International Year of Soils 2015
SOIL FUNCTIONS AND CLIMATE CHANGE –
DO WE UNDERESTIMATE THE CONSEQUENCES OF
NEW DISEQUILIBRIA IN SOIL PROPERTIES?
(SUSTAIN)**
23-26.09.2015, Kiel, Germany
<http://www.soils.uni-kiel.de/de/sustain-2015>

**International Symposium
on Aeolian Deposits in Earth History (ISADEH)**
12-13.10.2015, Beijing, China
<http://www.conferencenet.org/conference/ISADEH.htm>

2016

**5th ESSS International Congress
EUROSOIL 2016**
17-22.07.2016, Istanbul, Turkey
<http://www.eurosoil2016istanbul.org/>

CZARNA ZIEMIA

Pismo Informacyjne
Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego
ul. Wiśniowa 61
02-520 Warszawa
<http://www.ptg.sggw.pl>

Redakcja:

Cezary Kabala, cezary.kabala@up.wroc.pl
Marek Drewnik, m.drewnik@geo.uj.edu.pl

Bezpośrednich uczestników zdarzeń
zachęcamy do bieżącego nadsyłania informacji
o konferencjach, awansach, publikacjach itd.